חיים גרינבערג היינט, 8.30 אוונט אין ציון זאל דריי פארטרעטן: דר. הערצל, פינסקער און מאקס נארדוי" (אויפזיכט הדסה קאונסיל) מארגן 9 אוונט אין פאלקס שול "א. ד. גארדאן"

זון אויפגאנג — 4.30
זון אונטערגאנג — 8.20

דאס אידישע וואָרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

וועטער: אמסטערדאם קלאר, מילדער

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

Vol. 21, No. 102. Winnipeg, Tuesday May 26, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג

דינסטאג י׳ סיון, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY JUN 1 1931 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

וואלן פאר׳ן ציוניסטישן קאנגרעס אנגעפאנגען נעכטן אין 45 לענדער

אמעריקע שיקט 38 דעלעגאטן, אן וואלן. — צאל פון דעלעגאטן באשטימט לויט דער צאל שקלים פארקויפט אינם באטרעפענדיקן לאנד פאר די לעצטע צוויי יאר. — 18 קאנדידאטן נע׳פסל׳ט אין ארץ ישראל, ערב די וואלן, ווייל זיי האבן קיינמאל ניט ביינגעשטייערט פארן קרן היסוד

(ספעציעל פאר "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאנדאן, מאי 25 (איטא). — וואלן פאר דעלעגאטן פאר דעם אלוועלטלאכן צייניסטישן קאנגרעס פאנגען זיך היינט אן אין אנגעפאנגען, ביי וועלכן 500 מענער און פרויען זיינען געווען אנוועזנד.

צווישן די טעלעגראפישע באריכטונגען איז געווען איינע פון דר. מאסליאנסקי, וועלכער איז געווען רעפו. מאסליאנסקי, איז דא נעפייערט געווארן זונטאג אונטער מיט א באנקעט, ביי וועלכן 500 מענער און פרויען זיינען געווען אנוועזנד.

צווישן די טעלעגראפישע באריכטונגען איז געווען איינע פון דר. מאסליאנסקי, וועלכער איז געווען רעפו. מאסליאנסקי א תלמיד.

—(::)—

גרויסע צאל שריפות פון פייערווערק נעכטן

א גרויסע צאל שריפות זיינען נעכטן אויסגעבראכן דא אין שטאט א דאנק די פייערווערק. צום גליק זיינען זיי אלע נעווען פון א לייכטן כאראקטער און האבן ניט פארורזאכט קיין ערנסטן שאדן.

מייק פענטשיק, 188 אבערדין עווענו, איז נעכטן ארעסטירט געווארן אויף דער קלאגע פון א פאליציסט, פאר ווארפן אין אים א "פייער קרעקער". בכלל אבער האט זיך די פאליציי באצויגן מילד צו דער חברה פייערווערק שיסער, כאטש ס׳איז פארבאטן צו שיסן פייערווערק אין שטאט, און זי האט זיך אריינגעמישט בלויז דאן, וויאן עס זיינען געווען ספעציעלע קלאגעס.

מלחמה-קעגנער קאנען ניט קריגן קיין בירגער פאפירן אין די שטאטן

אורטייל ארויסגעגעבן אין הייכן געריכט אין פאל פון צוויי קאנאדער אפליקאנטן פאר בירגער פאפירן, אז זיי מוזן שווערן צו פארטיידיקן דאס לאנד מיט וואפן. — פיר ריכטער, איינשליסנדיק בראנדייס, ניט איינשטימיק מיט דעם אורטייל

וואשינגטאן, ד. ק., מאי 26. — אז אן אפליקאנט פאר בירגער פאפירן אין די פאראייניקטע שטאטן מוז שווערן צו קעמפן פארן לאנד מיט וואפן אין די הענט, איז דער אורטייל ארויסגעגעבן פונם "סופרים קאורט", אין א מערהייט פון איינעם.

דער באשלוס איז אנגענומען געווארן אין פאל פון מערי א. בלענד, א קאנאדער מלחמה נגידם, און פראפעסאר דאנאלד קלייר מעקינאנסט, אויך א קאנאדער, וועלכע האבן אפעלירט צום הויכן געריכט, ווען מען האט זיי אפגעזאגט פון ארויסציענען זיי בירגער פאפירן דערפאר וואס זיי האבן ניט געוואלט שווערן, אז זיי וועלן פארטיידיקן די פאראייניקטע שטאטן מיט וואפן אין די הענט אונטער אלע אומשטענדן.

דער געריכט האט באשלאסן, אז אט די פאלן זיינען עגלאך צום פאל פון ראזיקא שווייטער (די באוואוסטע אונגארישע אידישע פאסיפיסטן). וועלכע האט ניט געקאנט קריגן קיין בירגער פאפירן, דער פאר וואס זי האט ניט נעגלאכט געמען די דעלבע שבועה. דער "סופרים קאורט" האט דאן נעאורטיילט, אז דער נידערייקער געריכט האט ריכטיק געהאנדלט אפזאגנדיק זיך פון ארויסנעמען איר בירגער פאפירן.

ריכטער יונג אין געווען קעגן דעם אורטייל, ווייל ער איז מיט דער מיינונג, אז דער קאנגרעס האט ניט נעמאכט אויס דיקלאר דעם באדייטונג מען זאל מוזן פארטייליקן דאס לאנד מיט וואפן. אויב מען

קאנפערענץ פאר איינהייטלאכן אידישן אויס-לייג נעעפנט

50 דעלעגאטן באטייליקן זיך אין דער קאנפערענץ אין ווילנע

(ספעציעל פאר "דאס אידישע וואָרט")

ווילנע, מאי 26 (איטא). — אין א פארזוך עפעסצושטעלן אן איינהייטלאכן אידישן אויסלייג אן אן איינהייטלאכע אידישע אויסשפראך, האט זיך דא נעעפנט די אלוועלטלאכע אידישע ארטאגראפישע קאנפערענץ, פארראן פונם אידישן וויסענשאפטלאכן אינסטיטוט.

פופציג דעלעגאטן זיינען געקומען צו דער קאנפערענץ, איינשליסנדיק פארשטייער פון די פאראייניקטע שטאטן, פולן, ליטע און לאטווע, און אויך די פראפעסאר רען פון די גערמאנישע שפראכן אין ווייל נער אוניווערסיטעט.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

דינסטאג, מאי 26

פארמאס, פון מוטער פאראיין פון א. ר. פ. ט. שול, 8.30 נ. מ., אין פרייהייט טעמפל. וויכטיקע פראגן.

"דעגרוזונגס פארטען אין קאנאדע" (פארזעץ). ביי איר. ארב. קולטור קלוב, פונקט 9 נ. מ., אין פרץ-אינסט.

מיטוואך, מאי 27

טיי פון יונגע פרויען סיסטערהוד ביי מרס. דזש. בלומבערג, 277 אבערדין עוו. 2 ביז 12.

דאנערשטאג, מאי 28

פארווייזונג ביי פוע"צ פרויען קלוב, 8.30 נ. מ., אין פאלקס שול.

פרייטאג, מאי 29

נעשלאסענע אלנעם. פארזאמ. פון פארטיי אין יונגט לינקע פוע"צ פונקט 8.30 אוונט, אין פרץ אינסט. אפשטימונג אויבער קאנפערענץ רעזאלוציעס.

דינסטאג יוני 2

טיי פון מאקראנווער פרויען פאראיין ביי מרס. אלטמאן, 377 סטעלא עווענו. 2.30 ביז שפעט.

מיטוואך, יוני 3

"שוועסטער אונטס" כנסת-ישראל סיסטערהוד, 8.30 נ. מ., אין תלמוד-תורה.

—(::)—

פארערט ציוניסטישע קאלי-ציע, איינשליסנדיק רעוויזיע-ניסטן

ווארשע, מאי 26 (איטא). — א קאפיטייער פון די 11 ווייץ עקספארטיר רענדיקע לעגדער וואס האבן זיך באטייליקט אין דער קאנפערענץ. די אויפגאבע פון דער קאמיסיע זאל זיין, ערשטנס, אויסצוארבעטן פלענער צו גרינדן א "קלי-רינג הויז" פון אינפארמאציע צו באדינען די ווייץעקספארטירנדיקע לענדער; און, צווייטנס, זולל די קאמיסיע דארפן זוכן וועגן פאר'ן גרעסערן פארבויך פון ווייץ אויפן וועלט-מארק.

די קאנפערענץ האט זיך אויך אויסגעדריקט צו גונסטן פון פארקלעגערן די ווייץ אין דער קאנפערענץ אויפן אופן, אז מען זאל אנגעבן אין ווייטערן פון אן אנדערן אופן.

—(::)—

קאנאדער געבורטן גע-פאלן אין אפריל

אטאווא, מאי 26. — לויט א באריכט פון דער קאנאדער סטאטיסטישער ביורא זיינען אין קאנאדע געבארן געווארן 7,427 קינדער אין אפריל מאנאט, אין 54 שטעט. פאר דעם זעלבן מאנאט זיינען פארריינט געווארן 3,893 טויזן פאלן און 2,325 פארלאר האבן חתונה געהאט.

אין אפריל מאנאט, 1929, זיינען געבארן געווארן 7,587 קינדער. די צאל געשטארבענע איז געווען 4,351 און 2,366 פארלאר האבן חתונה געהאט.

—(::)—

סאוו. רוסלאנד ווארפט צוריק נאטע פון פינלאנד

מאסקווע, מאי 26. — נ. נ. קרעסטינסקי, געהילף פונם אויסערן קאמיסאר, האט אין א נאטע איבערגעגעבן צום פינישן אמבאסאדאר אין מאסקווע, דערקלערט, אז די סאוועט רעגירונג ווארפט צוריק די פינישע נאטע פון מאי 16טן, אין וועלכער די סאוועט רעגירונג איז באשולדיקט געווארן אין מיסבאהאנדלען פינישע מינדערהייטן אין סאוועטן פארבאנד.

דער קאמוניקאט פראטעסטירט אויך קעגן דעם וואס פינלאנד "מישט זיך אין סאוועטישע אינערלאכע ענינים".

ווייץ קאנפערענץ האט באשלאסן צו שאפן א קאמיסיע פון אלע ווייץ עקספארטירנדיקע לענדער

באריכט פון האווארד פערגוסאן דערהאלטן אין אטאווא. — פאר-שיידענע מיינונגען אויסגעדריקט וועגן די רעזולטאטן פון דער קאנפערענץ.

אטאווא, מאי 26. — לויט דער קייבל דערפעשע צוגעשיקט פון האווארד פערגוסאן, קאנאדער הייר-קאמישנער אין לאנדאן, אין פארלעייענונג פון מיער בענעט, האט די ווייץ קאנפערענץ נאר וואס געשלאסן אין לאנדאן אנגענומען דעם פאלגנדיקן באשלוס:

צו גרינדן א קאמיסיע פון 11. צו איין פארשטייער פון די 11 ווייץ עקספארטירנדיקע לענדער וואס האבן זיך באטייליקט אין דער קאנפערענץ. די אויפגאבע פון דער קאמיסיע זאל זיין, ערשטנס, אויסצוארבעטן פלענער צו גרינדן א "קלי-רינג הויז" פון אינפארמאציע צו באדינען די ווייץעקספארטירנדיקע לענדער; און, צווייטנס, וועט די קאמיסיע דארפן זוכן וועגן פאר'ן גרעסערן פארבויך פון ווייץ אויפן וועלט-מארק.

די קאנפערענץ האט זיך אויך אויסגעדריקט צו גונסטן פון פארקלעגערן די ווייץ אין דער קאנפערענץ אויפן אופן, אז מען זאל אנגעבן אין ווייטערן פון אן אנדערן אופן.

לאנדאן, מאי 26. — דער אינטערנאציאנאלער ווייץ קאנגרעס האט אנגענומען א באשלוס, אז מען זאל שאפן א קאמיסיע פון אלע ווייץ עקספארטירנדיקע לענדער, אויפן צו קומענדיקן ווייץ קאנגרעס.

ווארשע, מאי 25 (איטא). — לערערווארפן האבן געגעבן די העברייאישע תרבות סעמינארן וועלן איצט צום ערשטן מאל קאנגן האלטן זייערע עקזאמענס אויף דער העברייאישער שפראך אין דער אנווענדונג פון א פארטרעטער פון בילדונג-מיניסטעריום, אין דא היינט באקאנט ווארן. תרבות-סעמינארן עקזיסטירן אין וואשע, ווילנע און גראדנע.

—(::)—

דייוויד שווייצאר, ווייצ דירעק-טאר פון אמעריקאנער דזשאינט פארט קיין אמעריקע

בערלין, מאי 25 (איטא). — דייוויד שווייצער, ווייצ-דירעקטאר פון אמעריקאנער דזשאינט אין אייראפע פון מיטלגליד פון דער דירעקטארן-בארד פון אנדר דזשאינט, פארט אינגיין אף קיין אמעריקע אפצופעגן א באריכט וועגן דער אר-דישער לאגע אין אייראפע.

"בוטלעגינג" איז איצט איינע פון די סאמע גרעסטע אינדוסטריעס אין די פאראייניקטע שטאטן

וואשינגטאן, מאי 26. — איינע פון די גרעסטע אינדוסטריעס אין די פאראייניקטע שטאטן איז איצט געווארן דאס פאבריצירן אין דאס פארקויפן דעם ביטערן טראפן. און ווייל עס איז "פראהיבישאן" ניט מען איצט אויס ווערלאך אויף בראנד פון אזויפיל, ווייל עס ווערט אויסגענעבן אויף פאסאזשיר-אוטאמאביל און אויף נאזאלן.

די יערלאכע אויסגעגעבענע סומע געלט אויף בראנדן אין די שטאטן וואלט אפשר אויך איבערגעשטיגן דעם ווערט פון דער יערלאכער אייזן און שטאל פארדוקציע, ווען אלע וואלטן געקויפט עכט פארדוקציע צירטע משקה. אבער צוליב דעם פאקט וואס א ריזיקער טייל אמעריקאנער תושבים טרינקען הייטיג געמאכטן בראנדי, וואס עס קאסט בייליקער, איז די איינזאמען שטאל אינדוסטריע דערווייל פארבלייבען די אנפירנדיקע.

אין א רעגירונגס באריכט וואס אין ערשט פארעפנטלאכט געווארן וועגן דער זאכן, אז די אמעריקאנער תושבים גיבן איוס יערלאך צוויי ביליאן און 200 מיליאן דאלאר אויף שטארקע משקאות, 395 מיליאן דאלאר אויף ביר און 253 מיליאן דאלאר אויף פארשיידענע מינים וויין. די טומע געלט וואס ווערט איצט אויסגעגעבן אין יערלאך אויף שטארקע געטראנקען איז

אויף 300 פראצענט מער ווי עס איז אויסגעגעבן געווארן יערלאך פאר דער מלחמה.

"פראהיבישאן" אין די שטאטן איז געווארן אזא אנערקענטער געשעפט, אז עס ווערט געזאגט, אז עטלאכע גרויסע בוטלעגערס צאלן אפיציעל שטייערן צו דער רעגירונג.

בינע אויפ'ן שוועל פון נייעם ערנסטן בירגער קריג

נאנקין, כינע, מאי 26. — אין די הינע פאליטישע קרייזן דערווארט מען דעם אויסברוך פון א נייעם בירגער קריג מיט משך פון די קומענדיקע עטלאכע טעג, ווען די נאציאנאליסטישע טרופן וועלן מוזן ארויס אין אפענע שלאכטן קעגן די רעבעלן פון די פראווינצן קוואנגטונג און קוואנגסי.

פרעזידענט טשיאנג קאי-שעק האט ארויסגעגעבן א דערקלערונג, אז דער קאמף וואס האלט ביי אויסברעכן איז הויפט-וואכלאר א פראגע צווישן דעם "קואמינטאנג" (נאציאנאליסטישע פארטיי) און די קאמוניסטן, אין די לעצטע מאנאט עס

טיפוס קראנקהייט שטארק געפאלן פון נאך דער מלחמה אן

די שטערבלאכקייט פון טיפוס האט זיך באדייטענד פארקלענערט איבער דער נאנצער וועלט אין פארגלייך פון די פארגאנגענע צען יאר, לויטעט א באריכט פון דער געזונטהייט קאמיסיע פון דער פעלקערלינע.

איבערהויפט האט זיך די שטערבלאכקייט פון דער דאזיגער קראנקהייט פארקלענערט אין די פאראייניקטע שטאטן, וואו די ראטע פון טיפוס איז געפאלן פון דער מלחמה ביז צו 4.4. אין קאנאדע איז די שטערבלאכקייט געפאלן אויף איבער א דריטל צוויי די יארן 1921 און 1929.

די שטערבלאכקייט פון טיפוס קראנקהייט האט זיך אממייסטנס פארקלענערט אין די שטעט. די אויסבעסערונג אין דער קוואליטעט פון וואסער ווערט דערקלערט צו זיין די הויפט אורזאך פאר דער קלענערער שטערבלאכקייט. אין די פאראייניקטע שטאטן, קאנאדע אין פראנקרייך אין די טיפוס קראנהייט אין א גרויסער מאס באזונט געווארן א דאנק דעם פארשפרייטן בלוט פון טיפוס איינשפרי-צונגען.

אין סאוועטן פארבאנד זיינען אין יאר 1928 פארגעניסטירט געווארן אכציק טויזנט טיפוס פאלן, און אין יאר 1929 איז דא צאל קראנקע פון טיפוס געשטיגן ביז צו 130 טויזנט, לויטעט דער באריכט.

—(::)—

עדיסאן צעברענט די הענט דורך א טעות מיט פלעשלאך

פארט מאיערס, פלאריד׳א, מאי 26. — טאמאס ע. עדיסאן האט צעברענט די פינגער פון ביידע הענט, ווען ער האט דורך א טעות באנוצט א זויערקייט פון ניט א א ריכטיקן פלעשל. די הויט אויף די פינגער איז ביי אים אראפ, און מען האט נעמוזט אים פארבאנדאזשירן אלע פינגער.

דער אלטער הערפינדער מאכט דא איצט עקספערימענטן מיט זיין דערפינדונג ארויסצובאקומען גומי פון "גאלדען ראד" א פארשפרייטער סארט ביימל אין די פאראייניקטע שטאטן, און דער עקסידענט האט פאסירט בעת די דאזיגע עקספערימענטן.

פארי ארעסטירט אויף חשד אז זי האט דערמארדעט אירע קווארטיראנטן

בעת די "טיימס", למשל, דריקט אויס אנטוישונג, כאטש זי ניט צו, אז די קאנפערענץ איז ניט געווען אינגאנצן פרוכטבאר, זאגט דער "טעלעגראף", אז דער הורכבאל פון דער קאנפערענץ איז געווען א דערווארטעטער, ווייל מען קאן ניט קיין סטלאך הערען די פרייזן, אזוי לאנג ווי ס׳איז דא אן איבערפראדוקציע פון ווייץ.

מאסקווע, מאי 26. — די מיליטערישע פאוועטישע צייטונג "דער רוטער שטערן" באטראכט די ווייץ קאנפערענץ פאר א הורכבאל אין באשלדיקן אמעריקע פארן הורכבאל, דערפאר וואס זי האט זיך אפגעזאגט פון באטייליקן זיך אין אינטערנאציאנאלע פארקויף פולס, מיט קוואטאא אויגן.

"עס איז ניטא קיין גרעניץ צום אפעטיט פון די קאפיטאליסטן", זאגט דער צייטונג. "אבי צו פארגרעסערן זייערע פראפיטן, וועלן זיי לאזן מיליאנען אויסגיין פון הונגער, — און דאס איז וואס דער אמעריקאנער פלאן צו שניידן די ווייץ שטחים האט געמיינט".

עס זיינען דא א סך צופרידענע אין שטעטל.

זיי ווייסן דאך אלע, אז ערגעץ ניט ווייט איז דא א גרויסע שטאט, מיט א סך שטאר מיקער פרייזאלכקייט וואס פעלט דא, מיט אמת׳ע "מואוויס", וואס שפילן צוויי שעה נאכאנאנד, און די פילם רייסט זיך ניט איבער אלע צען-פופצן מינוט, אזוי אז דער "מעכאניק" קאן זיך דערמיט ניט ספאר-וועגן . . .

עס ביינקט זיך זיי, באזונדערס די ווייבער, נאטירלאך, נאך דער גרויסער, לעבעדיקער שטאט. און אייניקע פארשילטן אפשר די עקאנאמישע ווכערקייט דא וואס האלט זיי מיט צווארנגען אין אזא הענ . . .

און דא קומען שוין די "טראבלס", אפנים. דער קריזיס איז אזא איינגער, אז עס ווערט מאנאמאן, — און שטן איז אונטער׳ן איינדרוק, אז ס׳איז ניטא וואוהין צו אנטלויפן און וואו צו באהאלטן זיך פון די זעלבע פינס׳ער יערן מאג.

און עס הויבן זיך אן מסתמא די פליינטשטעדליקע "ספלאיטעקס" און די ריי-בונגען, — די "טראבלס" וועגן וועלכע מר. מעקלאוד האט געגעבן אן אנצוהערעניש.

**

ס׳איז אן אינטערעסאנט שטעטעלע פאר סאציאלע פארשער.

פונ׳ם ביסל וואס איך האב געלערנט פונ׳ם שטעטעלע און פון זיין אינערלאכן לעבן קום איך צום באשלוס, אז אפילו אונטער באדינגונגען פון עקאנאמישער גלייכהייט און פארהעלטנסמעסיקער זייערקייט, קאן דער מענש ניט געפינען קיין גליק אין אן איינגען קריז.

און ס׳איז דא נאך א סך צו לערנען פון דעם.

אנב - אורחא

פון מארק

פאינט-דו-באי

2.

פאינט-דו-באי געפינט זיך אנדערהאלבן שעה רייזע מיט דער "באן", אזוי צו זאגן, פון לאק-דו-באנע, א סי. פי. אר. סטאנציע צו צפון-מזרח פון ווינניפעג.

איך אנערקען עס נים פאר א פולשטענדיקער באן, ווייל ס׳איז איינגנטלאך בלויז א נאזאלין וואגאן, אדער איין איינציקער וואגאן מיט א מיניאטור לאקאמאטיוו, — און ער פירט אייך ניט דורך דעם גאנצן וועג: אין איין פלאץ מוזט איר זיך מסדיר זיין און עולה-רגל זיין. דאס איז איבערן בריק איבער ווינניפעג ריווער, ארום לאק-דו-באנע, וואו איר דארפט גיין צופוס און אפווארטן אויף דער צווייטער זייט, ביז דער "צוג" קומט און פארנעמט אייך. די בריק איז בחזקת סכנה, און מען דערלויבט ניט פירן אויף איר קיין פאסאזשירן (אגב בויט זיך איצט דארט א נייע בריק, א שמארקע).

קיין אנדער פארבינדונג מיט דער דרויסנדיקער וועלט האט נים פאינט-דו-באי. קיין וועגן, שטעגן און יושבים זיינען ניטא ארום און ארום פאר מיילן.

איצט האט די "סיטי היידרא" דורכגעפירט א צווייטע ליניע פון פאינט-דו-באי ביז סלייוון פאלס, וואו עס ווערט איצט פארענדיקט ווינניפעגס נייע עלעקטרישע סטאנציע.

מיט דאך דאס שטילע, רואיקע, פריי-לאכטע שטעטעלע, וואו אפילו די שוואר-צע קודלאטע הינט זעען אויס צו זיין צופרידן און גוטמוטיק, שטארק אינטערעסירט פונ׳ם סאציאלן שטאנדפונקט.

איך האב אבער ניט נעהאט קיין געלעגנהייט אין די צוויי טעג וואס איך האב דארטן פארבראכט צו שליחן לאקאלע באקאנטשאפטן און אויסצוגעפינען די לאגע פון אינזוניע.

איך האב זיך געמוזט באנוגענען מיט די אינפארמאציעס וואס זיינען מיר זייער גערן און נאכפריינטלאך געגעבן געווארן פון מר. מעקלאוד, — קאנסטייבל, ריכטער, פאסטמייסטער, מעיאר, פארזוארגער, עט סעטערא, עט סעפערא, עט סעטע-רא.

**

דאס וואלט, דאכט זיך מיר, געדארפט זיין אן אידעאל שטעטעלע. מיט א גליק׳לאכער און צופרידענער באפעלקערונג.

איז עס אזוי?

קיין סאציאלע אומרוען זיינען דארטן ניטא. די באפעלקערונג פון פאינט-דו-באי איז ניט קיין נוטער באדן פאר קאמוניסטישער פראפאגאנדע . . .

אבער קיין גן-עדן דתחתון, ווי איך האב געקאנט לערנען פון די אופעליקע ענטפערס פון מר. מעקלאודס אויף מיינע פראגען, איז דאס אויך ניט.

קיין עקאנאמישע קנאה-שנאה איז דא ניטא, און עס קאן ניט זיין.

אבער געזעלשאפטלאכע רייבונגען זיינען דא, און מיין איינדרוק איז, אז זיי פארשאפן אים, דעם שטעטליקן אויפזעער און ריכטער, א חיבה ביסל אומאנגענעמלאכקייטן.

**

אט, למשל, געפין איך אויס, אז די סיטי היידרא האט נים בדעה צו גרינדן א נייע עמפיינשאפט אין סלייוון פאלס. אנ׳ שטאט דעם וועט זי בויען נאך הייזער אין פאינט-דו-באי, און וועט פירן מעגלאך די ארבעטער פון אן צו דער ארבעט מיט דער באן (ארום 7 מייל).

מר. מעקלאוד איז צופרידן מיט דעם פלאן. ס׳איז בעסער צו האבן איין גרעסערע געמיינשאפט, ווי צוויי קלענערע, כאטש דאס איז פארבונדן מיט אויסגאבן צו פירן די ארבעטער און מיט געוויסע אומבאקוועמלאכקייטן פאר זיי.

ס׳איז בעסער אזוי פאר אונזער גענעראל-מאנאגער, — דערקלערט מר מיר, — "ווען ווערן גרעסער די געמיינשאפט, ווען אפשר די ׳טראבלס׳ וואס זעען איצט אויס אזוי גרויס, דאן קלענער ווערן אין אונזערע אויגן".

**

עס זיינען דא א סך אנדערע ענינים אין דעם.

מאנב - אורחא

פון מארק

פאינט-דו-באי

2.

פאינט-דו-באי געפינט זיך אנדערהאלבן שעה רייזע מיט דער "באן", אזוי צו זאגן, פון לאק-דו-באנע, א סי. פי. אר. סטאנציע צו צפון-מזרח פון ווינניפעג.

איך אנערקען עס נים פאר א פולשטענדיקער באן, ווייל ס׳איז איינגנטלאך בלויז א נאזאלין וואגאן, אדער איין איינציקער וואגאן מיט א מיניאטור לאקאמאטיוו, — און ער פירט אייך ניט דורך דעם גאנצן וועג: אין איין פלאץ מוזט איר זיך מסדיר זיין און עולה-רגל זיין. דאס איז איבערן בריק איבער ווינניפעג ריווער, ארום לאק-דו-באנע, וואו איר דארפט גיין צופוס און אפווארטן אויף דער צווייטער זייט, ביז דער "צוג" קומט און פארנעמט אייך. די בריק איז בחזקת סכנה, און מען דערלויבט ניט פירן אויף איר קיין פאסאזשירן (אגב בויט זיך איצט דארט א נייע בריק, א שמארקע).

קיין אנדער פארבינדונג מיט דער דרויסנדיקער וועלט האט נים פאינט-דו-באי. קיין וועגן, שטעגן און יושבים זיינען ניטא ארום און ארום פאר מיילן.

איצט האט די "סיטי היידרא" דורכגעפירט א צווייטע ליניע פון פאינט-דו-באי ביז סלייוון פאלס, וואו עס ווערט איצט פארענדיקט ווינניפעגס נייע עלעקטרישע סטאנציע.

מיט דאך דאס שטילע, רואיקע, פריי-לאכטע שטעטעלע, וואו אפילו די שוואר-צע קודלאטע הינט זעען אויס צו זיין צופרידן און גוטמוטיק, שטארק אינטערעסירט פונ׳ם סאציאלן שטאנדפונקט.

איך האב אבער ניט נעהאט קיין געלעגנהייט אין די צוויי טעג וואס איך האב דארטן פארבראכט צו שליחן לאקאלע באקאנטשאפטן און אויסצוגעפינען די לאגע פון אינזוניע.

איך האב זיך געמוזט באנוגענען מיט די אינפארמאציעס וואס זיינען מיר זייער גערן און נאכפריינטלאך געגעבן געווארן פון מר. מעקלאוד, — קאנסטייבל, ריכטער, פאסטמייסטער, מעיאר, פארזוארגער, עט סעטערא, עט סעפערא, עט סעטע-רא.

**

דאס וואלט, דאכט זיך מיר, געדארפט זיין אן אידעאל שטעטעלע. מיט א גליק׳לאכער און צופרידענער באפעלקערונג.

איז עס אזוי?

קיין סאציאלע אומרוען זיינען דארטן ניטא. די באפעלקערונג פון פאינט-דו-באי איז ניט קיין נוטער באדן פאר קאמוניסטישער פראפאגאנדע . . .

אבער קיין גן-עדן דתחתון, ווי איך האב געקאנט לערנען פון די אופעליקע ענטפערס פון מר. מעקלאודס אויף מיינע פראגען, איז דאס אויך ניט.

קיין עקאנאמישע קנאה-שנאה איז דא ניטא, און עס קאן ניט זיין.

אבער געזעלשאפטלאכע רייבונגען זיינען דא, און מיין איינדרוק איז, אז זיי פארשאפן אים, דעם שטעטליקן אויפזעער און ריכטער, א חיבה ביסל אומאנגענעמלאכקייטן.

**

אט, למשל, געפין איך אויס, אז די סיטי היידרא האט נים בדעה צו גרינדן א נייע עמפיינשאפט אין סלייוון פאלס. אנ׳ שטאט דעם וועט זי בויען נאך הייזער אין פאינט-דו-באי, און וועט פירן מעגלאך די ארבעטער פון אן צו דער ארבעט מיט דער באן (ארום 7 מייל).

מר. מעקלאוד איז צופרידן מיט דעם פלאן. ס׳איז בעסער צו האבן איין גרעסערע געמיינשאפט, ווי צוויי קלענערע, כאטש דאס איז פארבונדן מיט אויסגאבן צו פירן די ארבעטער און מיט געוויסע אומבאקוועמלאכקייטן פאר זיי.

ס׳איז בעסער אזוי פאר אונזער גענעראל-מאנאגער, — דערקלערט מר מיר, — "ווען ווערן גרעסער די געמיינשאפט, ווען אפשר די ׳טראבלס׳ וואס זעען איצט אויס אזוי גרויס, דאן קלענער ווערן אין אונזערע אויגן".

**

עס זיינען דא א סך צופרידענע אין שטעטעל.

זיי ווייסן דאך אלע, אז ערגעץ ניט ווייט איז דא א גרויסע שטאט, מיט א סך שטאר מיקער פרייזאלכקייט וואס פעלט דא, מיט אמת׳ע "מואוויס", וואס שפילן צוויי שעה נאכאנאנד, און די פילם רייסט זיך ניט איבער אלע צען-פופצן מינוט, אזוי אז דער "מעכאניק" קאן זיך דערמיט ניט ספאר-וועגן . . .

עס ביינקט זיך זיי, באזונדערס די ווייבער, נאטירלאך, נאך דער גרויסער, לעבעדיקער שטאט. און אייניקע פארשילטן אפשר די עקאנאמישע ווכערקייט דא וואס האלט זיי מיט צווארנגען אין אזא הענ . . .

און דא קומען שוין די ׳טראבלס׳, אפנים. דער קריז איז אזא איינגער, אז עס ווערט מאנאמאן, — און שטן איז אונ׳טער׳ן איינדרוק, אז ס׳איז ניטא וואוהין צו אנטלויפן און וואו צו באהאלטן זיך פון די זעלבע פינס׳ער יערן מאג.

און עס הויבן זיך אן מסתמא די פליינ-שטעטלדיקע "ספלאיטעקס" און די ריי-בונגען, — די "טראבלס" וועגן וועלכע מר. מעקלאוד האט געגעבן אן אנצוהערעניש.

**

ס׳איז אן אינטערעסאנט שטעטעלע פאר סאציאלע פארשער.

פונ׳ם ביסל וואס איך האב געלערנט פונ׳ם שטעטעלע און פון זיין אינערלאכן לעבן קום איך צום באשלוס, אז אפילו אונטער באדינגונגען פון עקאנאמישער גלייכהייט און פארהעלטנסמעסיקער זייערקייט, קאן דער מענש ניט געפינען קיין גליק אין אן איינגען קריז.

און ס׳איז דא נאך א סך צו לערנען פון דעם.

פאלקס שול "א. ד. גארדאן"

מארגן 9 אוונט אין

ציון זאל 8.30 אוונט אין

חיים גרינבערג היינט,

MONDAY MAY 24, 1

Classified Sect

PERSONAL

P. A. TEMPLETO
807 Electric Railway Ch
Phone 89 688

KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg.

AACTIVE MESSENGI TRANSFER
PH. 26 062 121 AL

WILLIAM SPIVA
27 986

A. MUIR
376 FURBY ST.
PH. 33 255

טשערניאק
זייגערמאכער

KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg.

WINNIPEG

Rapid Grip and Batten
290 VAUGHAN STRE
23 859 WINNIPEG

פארערענטן
FOR RENT

FOR RENT

FOR RENT